

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Optimaalse kaudse kulu määra välja töötamine LEADER kohalikuks arenguks rakendamiseks uuel programmiperioodil (2014–2020)

Ülevaade uuringu tulemustest

Kersti Aro
Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Jäned 2015

Eesti Maaülikool

Estonian University of Life Sciences

Majandus- ja sotsiaalinstituut
Institute of Economics and Social Sciences

www.emu.ee

Sisukord

- Eesmärk
- Metoodika
- Tulemused:
  - kulude liigitamine;
  - kulude kirjeldamine;
  - kulude lihtsustatud hüvitamisviiside kaudsete kulude määrad.
- Soovitused

Uuringu eesmärk

Analüüsida MAK 2007–2013 perioodil LEADER meetme raames toetust saanud 26 tegevusgrupi tegevuskulusid ning jaotada need otsesteks ja kaudseteks kuludeks.

Kulude liigitamise metoodika

- Perioodil 01.01.2011–30.06.2014 PRIA poolt välja makstud 26 tegevusgrupi tegevus- ja piirkonna elavdamise kulud (kuluread).
- Kodeerimisel arvestati välja nagu tegevuse nimetus, arve number (võis sisaldada ka selgitavat teksti) ja makse selgitus.
- Personalikulude täpsemaks jaotamiseks paluti abi tegevusgruppidele (andmete kogumine toimus perioodil 15.01.–30.01.2015) ning lisaks koguti PRIAs asuvatest tegevusgruppide toimikutes asuvatest töölepingutest infot töötajate ametinimetuste ja töökoormuste kohta (andmete kogumine toimus perioodil 06.02.–11.02.2015).

Kulude kirjeldamise metoodika

- Kirjeldav statistika (suhteline sagedus, keskmised, hajuvuse karakteristikud).
- Üldine kululiikide (4 gruppi) jaotus esitati:
  - 26 tegevusgrupi lõikes;
  - väljamaksmise aasta (2011. a, 2012. a, 2013. a ja 2014 I poolaasta) lõikes;
  - tegevuse tähise lõikes.

Kindla määra, kuni 15% rakendamise skeem

Kindel määr, kuni 15% otsestest personalikuludest.

Arvutatakse järgmiselt:

Otsene personalikulu x kuni 15%

Kindla määra, kuni 25% rakendamise skeemid

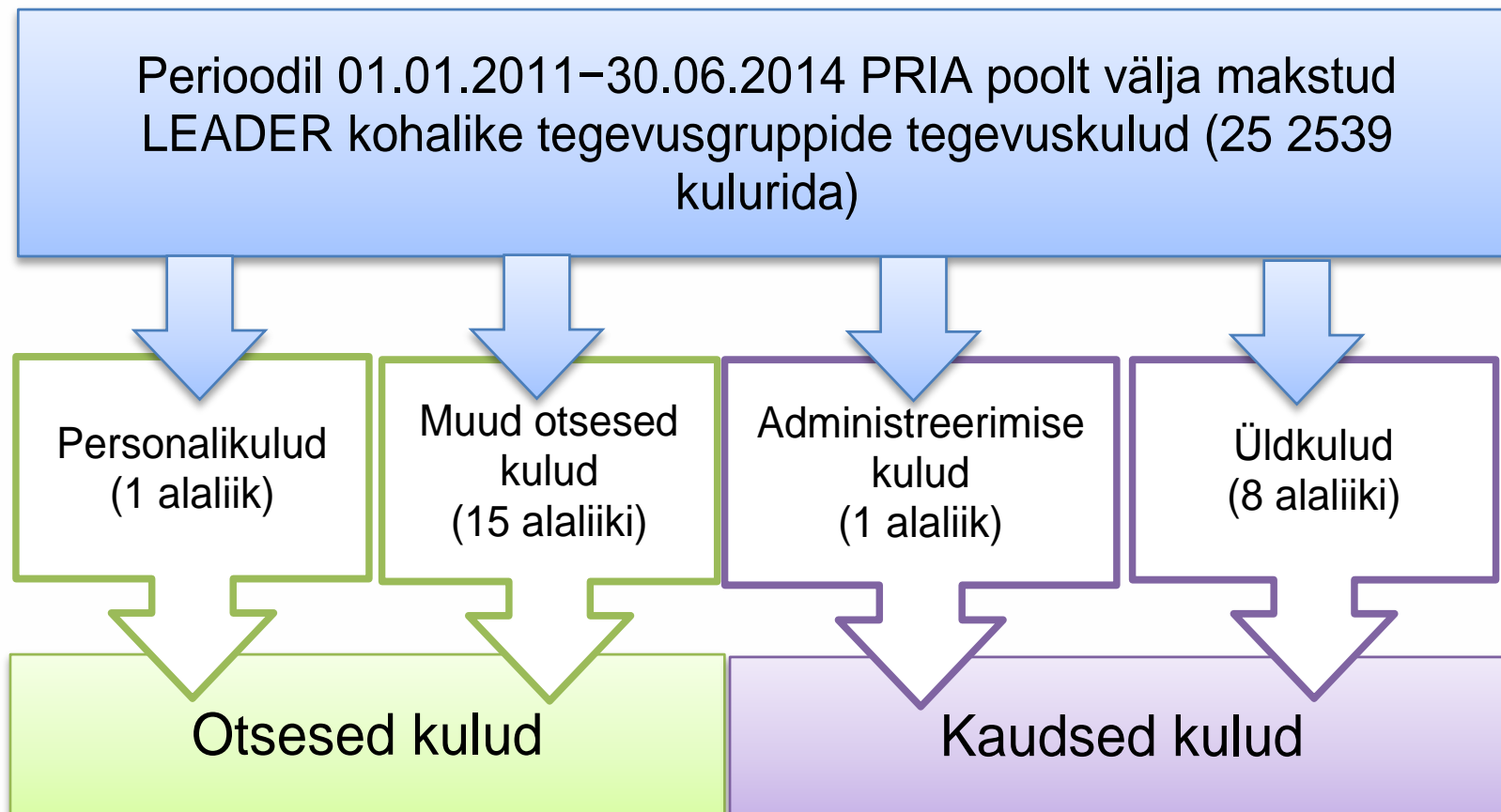
1) Kindel määr, kuni 25% personalikuludest (otsene ja kaudne personal). Arvutatakse järgmiselt:

(Otsene personalikulu + administreerimise kulu) x kuni 25%

2) Kindel määr, kuni 25% otsestest kuludest (otsene personalikulu ja muud otsesed kulud). Arvutatakse järgmiselt:

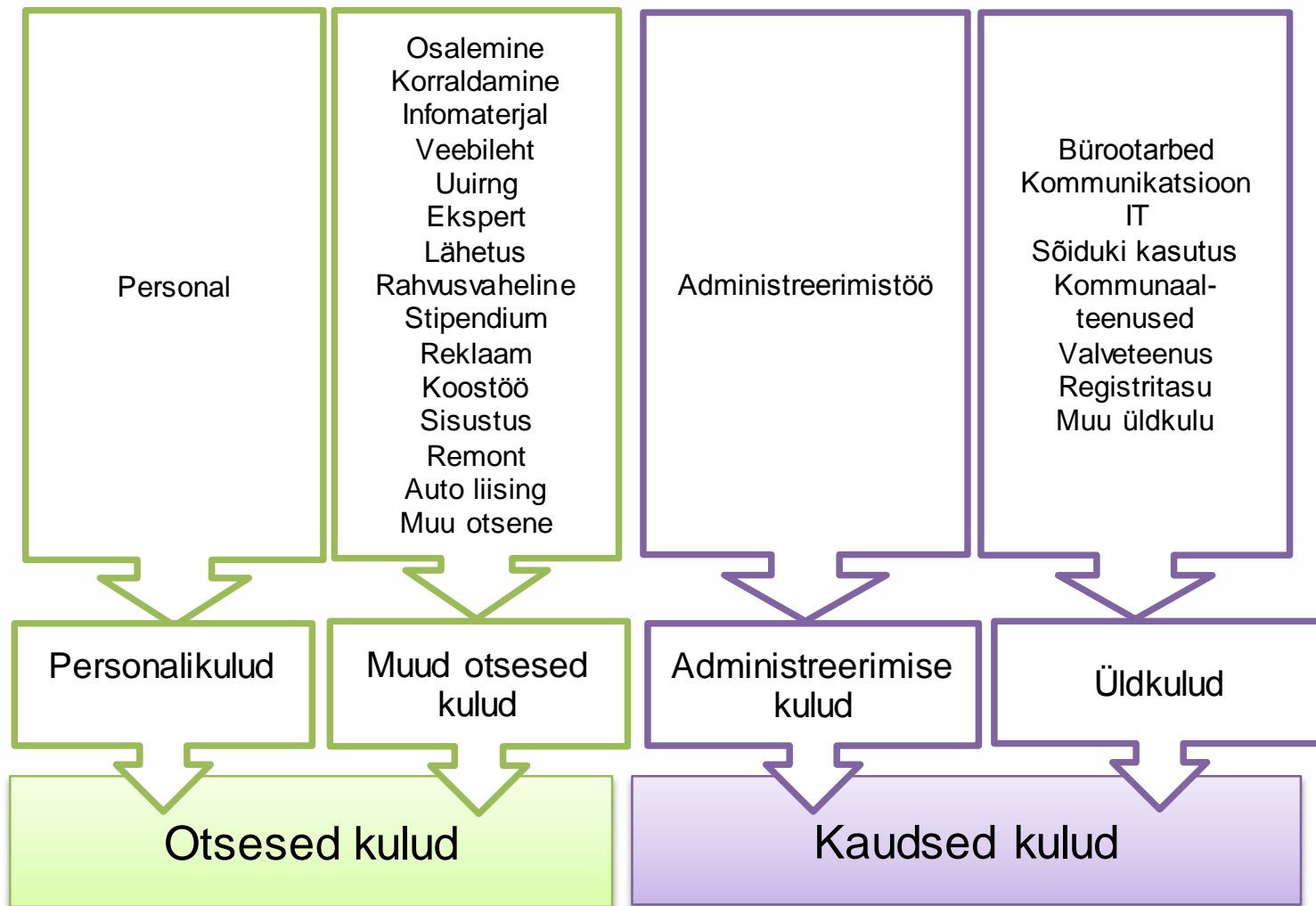
(Otsesed personalikulud + otsesed muud kulud) x kuni 25%

Kulude liigitamise tulemused

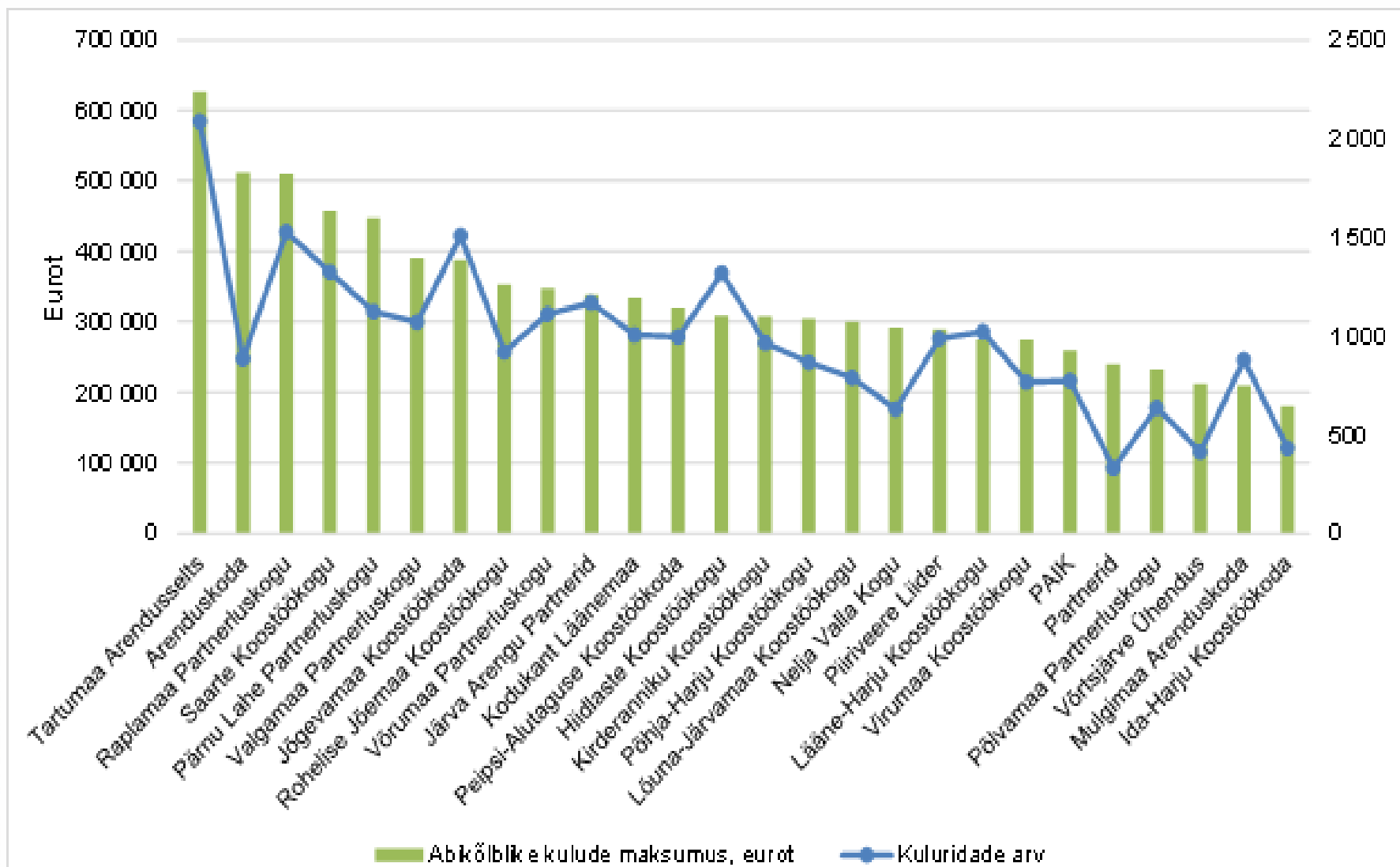

Kululiigid detailsemalt

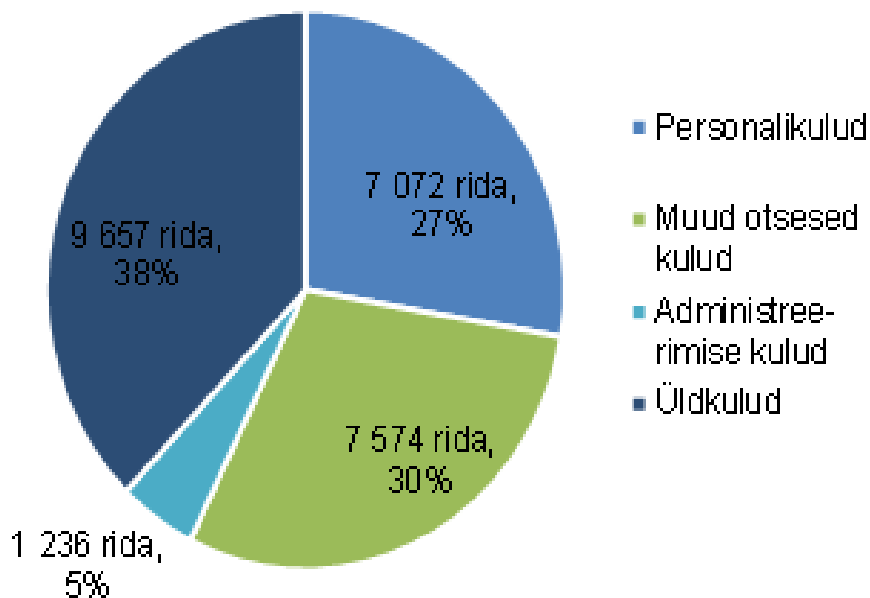

Kuluridade arv ja abikõlblike kulude maksumus (eurot)

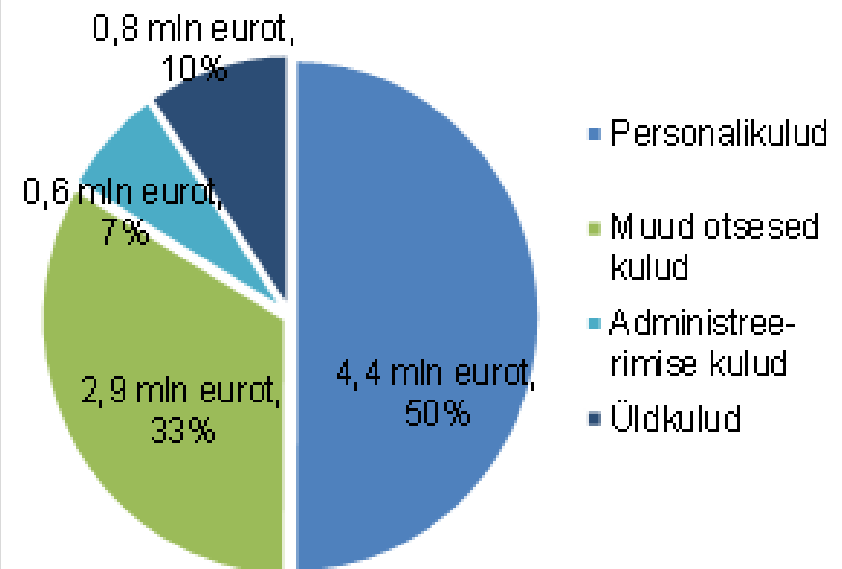

Abikõlblike tegevuskulude proportsioon

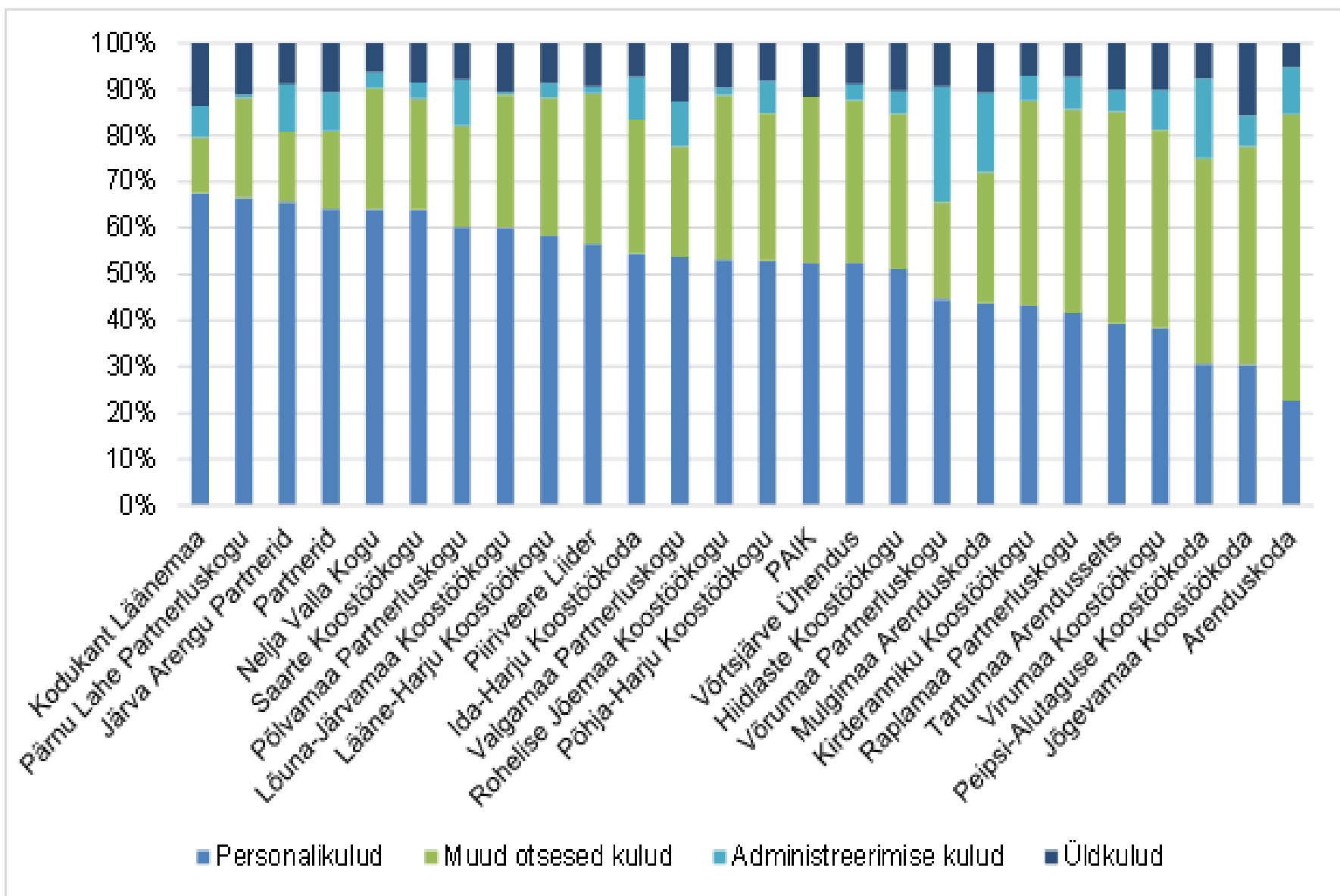
Kuluread

Abikõlblike kulude maksumus

Tegevuskulude proportsioonid tegevusgruppide lõikes, %

Tegevuskulude proportsioonid väljamaksmise aasta lõikes, %

Väljamaksmise aasta	Personali- kulud	Muud otsesed kulud	Administ- reerimise kulud	Üldkulud	KOKKU
	osatähtsus				
2011	42,8%	42,0%	6,8%	8,4%	100,0%
2012	50,2%	33,3%	6,8%	9,7%	100,0%
2013	55,2%	27,4%	7,3%	10,1%	100,0%
2014	58,4%	23,3%	6,9%	11,3%	100,0%
KOKKU	50,0%	33,4%	7,0%	9,6%	100,0%

Tegevuskulude proportsioonid tegevuste lõikes, %

Tegevus	Personali- kulud	Muud otsesed kulud	Administ- reerimise kulud	Üldkulud	KOKKU
	osatahtsus				
Uuringud	1,3%	96,7%	1,9%	-	100,0%
Teavitustegevused	0,2%	97,7%	0,1%	2,0%	100,0%
Strateegia koostamise ja rakendamise- ga seotud koolitused töötajatele	1,5%	97,1%	0,9%	0,5%	100,0%
Edendustegevused	1,2%	98,0%	0,4%	0,3%	100,0%
Strateegia koostamise ja rakendamise- ga seotud muud tegevused	65,6%	13,0%	9,1%	12,3%	100,0%
KOKKU	50,0%	33,4%	7,0%	9,6%	100,0%

Kulude keskmised

- Tegevuskulude keskmiste erinevused aritmeetilise keskmise ja mediaani vahel on suured.
- Tegevusgruppides makstakse töötasusid ning ostetakse sisse tooteid ja teenuseid (v. a üldkulud) väga erineva määra alusel.
- Aritmeetilise keskmise järgi on aasta-aastalt ainsa kululiigina kasvanud otsesed personalikulud, kuid mediaani arvestades on toimunud hoopis personalikulude jaotumisega väiksemateks osahulkadeks. Kahanenud on muude otseste kulude asendikeskmised.

Kulude hajuvuse karakteristikud

- Suurem kulude suuruse hajuvus oli muude otseste kulude hulka kuuluvatel kululiikidel ja personalikuludel.
- Väiksem kulude suuruse varieeruvus oli üldkuludel.
- Otseste kulude alla peaksid kuuluma sellised kululiigid, kus kululiikide väärtuste varieeruvus on väga suur.
- Tegevusgrupid kasutavad maksetaotlustel kajastatud kulude esitamise väga erinevat praktikat.

Kindla määra arvestamine otsestest personalikuludest

Üldisem liigitus	Detailsem liigitus	Toetuse suurus, eurot	Kuni 15% otsestest personalikuludest	
			eurot	%
Otsesed personalikulud		4 362 933	654 440	kuni 15%
Muud otsesed kulud		2 913 963	x	x
Otsesed kulud kokku		7 276 896	x	x
Administreerimise kulud	Administreerimistöö	607 911	1 441 040	33,0% (tegelik)
Üldkulud	Bürootarbed	71 545		
	Kommunikatsioon	75 083		
	IT	138 264		
	Sõiduki kasutus	336 441		
	Kommunaalteenused	203 073		
	Valveteenus	1 854		
	Registritasu	757		
	Muu üldkulu	6 111		
Kaudsed kulud kokku		1 441 040	x	x

Kindla määra rakendamine otsestest ja administreerimise kuludest

Üldisem liigitus	Detailsem liigitus	Toetuse suurus, eurot	Üldine kindlamääralise rahastamise printsiip	
			eurot	%
Otsesed personalikulud ja administreerimise kulud		4 970 844	1 242 711	kuni 25%
Muud otsesed kulud		2 913 963	x	x
Otsesed kulud kokku		7 884 807	x	x
Üldkulud	Bürootarbed	71 545	832 858	16,8% (tegelik)
	Kommunikatsioon	75 083		
	IT	138 264		
	Sõiduki kasutus	336 441		
	Kommunaalteenused	203 073		
	Valveteenus	1 854		
	Registritasu	757		
	Muu üldkulu	6 111		
Kaudsed kulud kokku		833 130	x	x

Kindla määra rakendamine otsestest kuludest

Üldisem liigitus	Detailsem liigitus	Toetuse suurus, eurot	Kuni 25% otsestest otsekuludest	
			eurot	%
Otsesed personalikulud		4 362 933	x	x
Muud otsesed kulud		2 913 963	x	x
Otsesed kulud kokku		7 276 896	1 819 224	kuni 25%
Administreerimise kulud	Administreerimistöö	607 911	1 441 040	19,8% (tegelik)
Üldkulud	Bürootarbed	71 545		
	Kommunikatsioon	75 083		
	IT	138 264		
	Sõiduki kasutus	336 441		
	Kommunaalteenused	203 073		
	Valveteenus	1 854		
	Registritasu	757		
	Muu üldkulu	6 111		
Kaudsed kulud kokku		1 441 040	x	x

Soovitused

- On oluline, et LEADER meetme rakendamisega kokku puutuvad osapooled (toetuse saajad, kontrollid, hindajad jne) mõistavad üheselt, missugune kulu millise kululiigi hulka loetakse ehk välja võiks töötada üheselt mõistetav kululiikide loend.
- Kulude lihtsustatud hüvitamisviiside rakendamisel on oluline arvestada Rahandusministeeriumi poolt koostatud majandusprognoosidega.

Täna kuulamast!

kersti.aro@emu.ee